

Ключевые слова: художественный образ, эрудиция, художественное образование, музыкальное искусство, интеграция, полихудожественное мировоззрение, целостное познание.

The problems of philosophical principles implementation in the process of music teacher training are analyzed in the article. The importance of worldview basis for the process of music teacher professional training is justified. The benefits of an integrated approach to the creative activity of students are highlighted.

The article reveals the specifics of events cognition of the musical art and features of the artistic image influence on the consciousness of the individual. The relationship between genetic affinity of arts and artistic integration is considered in the article. The necessity of the developmental potential implementation of polyartistic phenomena in order to develop of the holistic person is proved. It is defined the essence of concepts "polyartistic" and "multicultural", which are interpreted in the context of globalization, cultural development of a modern society.

The necessity of the artistic erudition development for understanding the laws of musical art is justified, the relevance of implementing of the principle of art knowledge integration is argued and the importance of the artistic analogies is revealed. The purposeful development of the artistic erudition is seen as an effective way of forming of the polyartistic worldview.

Keywords: artistic image, erudition, art education, musical art, integration, polyartistic worldview, holistic cognition.

УДК 786.2:374

Лань Сінцізюнь

ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ ФОРТЕПІАННОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З КНР В СИСТЕМІ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У статті визначено та обґрунтовано принципи наступності фортепіанного навчання студентів з КНР в системі музично-педагогічної освіти України, зокрема принцип адаптації та принцип виконавської самореалізації. Визначено чинники, що впливають на адаптацію першокурсників до умов фортепіанного навчання у ВНЗ. До них належать: мотивація навчально-виконавської діяльності, організація навчального процесу у вищому навчальному закладі та самостійна робота студентів в класі фортепіано. Обґрунтовано труднощі адаптації першокурсників до навчання у ВНЗ, а саме: необхідність обробки значного, обсягу інформації за короткі терміни; хвилювання, пов'язані з перехідним періодом від шкільного до дорослого життя та навчання в іншій країні; недостатній рівень сформованості навичок самостійної роботи; індивідуальні особливості сприйняття та відтворення інформації кожним студентом. Відзначено, що основою, засобом та визначальною умовою виконавської самореалізації студентів є активна виконавська діяльність, яка передбачає оволодіння необхідними знаннями у галузі музичного мистецтва в єдності з уміннями їх практичного відтворення та досвідом впровадження в педагогічну практику. На основі цих знань та умінь студентів формується професійно-педагогічна спрямованість й ціннісне ставлення до музично-педагогічної професії

Ключові слова: адаптація, виконавська самореалізація, виконавська діяльність, мотивація, навчальний процес, принципи, студенти, фортепіанне навчання.

Сучасні тенденції побудови Китаю як економічно розвиненої та політично стабільної країни передбачають створення мобільних громадських інститутів, здатних адекватно приймати та реагувати на виклики, що висуваються нашим сьогоденням. За таких умов освіта, зокрема й мистецька, набуває пріоритетного статусу, а разом з тим виникає потреба в оптимізації всіх її складових з метою підвищення якості та конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг. Для цього, перш за все, необхідно так організувати навчально-виховний процес, щоб студент міг одержувати відповідні знання, набувати професійних

компетентностей, навичок креативності, розвивати мислення та можливість самореалізуватися не лише в стінах навчального закладу, але й в майбутній музично-педагогічній діяльності.

У зв'язку з тим, що виконавська діяльність вчителя музики в сучасній школі не обмежується тільки проведенням уроків музики, а й використовується у позакласній роботі, при підготовці і проведенні музичних вечорів, роботи в музичних гуртах, вважаємо за необхідне обґрунтувати спеціальні принципи фортепіанного навчання студентів мистецьких факультетів вищих педагогічних закладів освіти.

Наступність фортепіанного навчання студентів з КНР в системі музично-педагогічної освіти України передбачає застосування як загальнонаукових (загально дидактичних) так і обґрунтування спеціальних принципів, орієнтування на які якісно покращить процес та результат їхньої навчальної діяльності. З точки зору класичної дидактики, принципи і правила залежать від мети і завдань професійного вдосконалення особистості на конкретному етапі соціального розвитку [5, с.234]. В зв'язку з цим вважаємо доречним обґрунтувати таких спеціальні принципи фортепіанного навчання, зокрема принцип адаптації та принцип виконавської самореалізації.

Процес фортепіанної підготовки студентів з КНР в системі музично-педагогічної освіти України буде успішний за умови швидкої адаптації першокурсників до нових українських реалій та навчання у вищій школі. Важливий період набуття адаптаційної здатності молоді відбувається після закінчення навчання в школі та одержання атестату про повну загальну освіту. Процес входження колишніх китайських школярів до складу українського студентства є одним із важливих напрямів досліджень науковців, у полі зору яких знаходиться вдосконалення системи мистецької освіти в Україні та Китаї.

Сучасними науковцями накопичено значний теоретичний і методичний матеріал, що забезпечує оптимізацію адаптаційного процесу особистості. Так, у роботах Г.Балла, А.Реана, І.Роберт, С.Розума розглянуто важливі питання соціологічного та психологічного аспектів проблеми адаптації; у дослідженнях О.Гори, В.Дугинець, Ю.Семенова розкривається професійний аспект адаптації студентів ВНЗ; у працях І.Вільш, О.Зубра, З.Кожанової оптимізація адаптаційного процесу студентів ВНЗ розглядається як найважливіший резерв підвищення ефективності навчання; у дослідженнях А.Жиркової, Є.Москвиної, Н.Савелевої вивчається питання психолого-педагогічного супроводу адаптаційного процесу першокурсників; у роботах провідних фортепіанних педагогів (Я.Мільштейна, Л.Оборіна, Г.Нейгауза) та молодих науковців (П.Косенко, Н.Мозгальнової) висвітлюються питання адаптації майбутніх учителів музики до концертної діяльності.; в центрі уваги досліджень Л.Куненко, Лін Сяо, Шугуана, О.Щолокової. У Іфан знаходяться питання адаптації першокурсників з Китаю до умов навчання на мистецьких факультетах вищих навчальних закладів України.

Разом з тим аналіз психолого-педагогічної та науково-методичної літератури свідчить про недостатню кількість наукових розробок, методичних та інших матеріалів, які можна було б використати для скорочення терміну адаптації першокурсників у навчальних закладах, а також для контролю за адаптаційним процесом, що забезпечують високу успішність фортепіанного навчання, зокрема у вищих педагогічних навчальних закладах. Вчені наголошують, що входження студентів першокурсників до навчального середовища факультету мистецтв тісно пов'язане з усвідомленням та прийняттям нового суспільного статусу – студента вищого навчального закладу, з чітко визначеними цілями, завданнями, відповідними обов'язками та вимогами. Необхідність у задоволенні новоутворених цілей і завдань мистецької освіти зумовлює потребу заміни старих, раніше вироблених мотивів навчання на нові, більш ефективні. В зв'язку з цим актуальними стають питання взаємозв'язку процесу адаптації з підвищенням навчальної активності, формуванням позитивної мотивації до навчання, розвитком виконавських умінь та навичок самоосвіти в процесі фортепіанної підготовки студентів.

У сучасній науковій літературі дослідники розрізняють сенсорну та соціальну адаптацію. Особливо важливою для фортепіанної підготовки є сенсорна адаптація, адже

студентам з КНР необхідно адаптуватися до нової країни, умов навчання, а також інструменту, викладачів, однокурсників і слухачів. Вона характеризується широким діапазоном змін чуттєвого характеру, їх швидкістю, вибірковістю до адаптаційного впливу.

Значну роль у фортепіанній підготовці китайських студентів відіграє і соціальна адаптація, котра простежується як процес і результат постійного активного пристосування індивіда до умов соціального середовища. Їх співвідношення визначає характер поведінки, яка залежить від цілей і ціннісних орієнтацій особистості, можливостей їх досягнення в соціальному оточенні.

Для нашого дослідження важливо розглянути особливості адаптації студентів до навчання у вищому навчальному закладі. По-перше, необхідно виходити з того, що явище адаптації передбачає двосторонні зміни в системі «індивід-середовище»; по-друге, треба враховувати активну позицію студента щодо «пристосування» навчально-виховного процесу до власних потреб; по-третє, активність студента за такого підходу вбачається лише в перетвореннях, що відбуваються на психологічному та фізіологічному рівнях. Враховуючи останнє, переважна більшість дослідників (Г.Балл, Ф.Березіна, В.Лесовий, В.Медведєва, А.Реан та ін.) вважають її прикінцевим результатом, тобто адаптованістю. На їх погляд – це явище пасивного пристосування особистості до нових умов середовища, що включає фізіологічну, психологічну, дидактичну та професійну складові [2, с.6].

Серед чинників, які впливають на адаптацію першокурсників до умов фортепіанного навчання, можна відзначити мотивацію навчально-виконавської діяльності, організацію навчального процесу у вищому навчальному закладі та самостійну роботу студентів в класі фортепіано.

Серед труднощів адаптації першокурсників до навчання у ВНЗ необхідно виділити одну з головних, зумовленою специфікою самого процесу навчання, а саме тим, що адаптивна ситуація, тобто необхідність обрання фаху, усвідомлення потреби подальшого навчання з метою одержання професійних знань, умінь і навичок змушує першокурсників створювати свій власний «ідеалізований» образ як студента, так і майбутнього фахівця. Крім того, необхідно зважати ще й на такі труднощі як необхідність обробки значного, в порівнянні з періодом навчання у школі, обсягу інформації за короткі терміни; хвилювання, пов'язані з перехідним періодом від шкільного до дорослого життя та навчання в іншій країні; недостатній рівень сформованості навичок самостійної роботи; індивідуальні особливості сприйняття та відтворення інформації кожним студентом.

Враховуючи особливості фортепіанного підготовки студентів з КНР в системі музично-педагогічної освіти України, вважаємо «адаптацією студентів до навчання» вважатимемо динамічним процесом фізіологічних та психологічних перетворень особистості, викликаного організованою діалоговою взаємодією викладача і студента, результатом якого є вироблення оптимальної навчальної стратегії. Це дозволяє ефективно задовольняти їх власні потреби студентів, котрі виникають у процесі фортепіанного навчання у ВНЗ.

З вищерозглянутим тісно пов'язаний принцип виконавської самореалізації, обґрунтування якого вважаємо доречним і необхідним. Фортепіанна підготовка студентів з КНР в українських вузах містить великі можливості для розкриття їх виконавського ресурсу, що може виявлятися по різному: в успішності навчання, участі у музичних фестивалях і конкурсах, в музично-просвітницькій діяльності, у музично-естетичному вихованні школярів.

Психологічний аспект самореалізації особистості знайшов відображення у роботах А.Адлера, К.Хорні, К.Роджерса, А.Маслоу, Ф.Перлза, в яких поняття «самореалізація» є синонімом поняття «самоактуалізація», що означає бути реальним, існувати фактично, тобто позначає стійкі позитивні зміни в особистості, реалізацію її природного творчого потенціалу. Для нашого дослідження – забезпечення наступності фортепіанного навчання - важливою є робота А.Маслоу «Мотивація і особистість» де наголошується, що самоактуалізація – це бажання людини самовідбутися, тобто стати тим, ким вона може бути; використання самою людиною талантів, здібностей, можливостей тощо. При цьому її

досягнення повинні оцінюватись не за тим, що людина зробила порівняно з іншими, а за тим, наскільки повно вона використала свої потенційні можливості, до якого рівня ототожнила поняття «праця» і «радість» [4]. Автор робить важливий висновок, що пріоритет у досягненні самоактуалізації належить саме художньому вихованню як активатору інтелектуального і творчого розвитку, позитивної емоційності й комунікативності. На переконання вченого, його не слід розглядати як прикрасу чи розкіш, оскільки досвід художнього виховання може стати прикладом для творчого засвоєння культурно-естетичних цінностей. Опановуючи мистецькі надбання, особистість позитивно змінюється, розвивається.

Враховуючи, що успішність фортепіанного навчання передбачає усвідомлений розвиток потенційних можливостей студента, розглянемо роботу Л.Когана «Художня культура і художнє виховання». В ній самореалізація розглядається як свідомий і активний процес, можливий за умови усвідомлення особистістю власних інтересів, потреб, здібностей, які вона втілює в практичній діяльності. Саме в процесі праці та різних видів діяльності людина виявляє свої здібності, потреби, реалізує свої сутнісні сили. Разом з тим, «процес самореалізації зводиться не лише до реалізації природних здібностей, а передбачає також формування особистості під впливом певних умов життя, соціальних позицій та установок» [1, . 34, .63].

Загально визнано, що успішність фортепіанного навчання студентів залежить від обраних виконавських еталонів (ідеалів), які стають орієнтирами для наслідування. В зв'язку з цим надзвичайно важливою є думка сучасних психологів, про те, що самореалізація внутрішнього творчого потенціалу особистості здійснюється шляхом розв'язання гострих суперечностей між Я-ідеалом і Я-реальністю. Це дозволяє виокремити низку сутнісних характеристик самореалізації особистості: по-перше, вона є живим та безкорисливим переживанням, у процесі якого „Я” індивіда реалізує самого себе; по-друге, це безперервний процес самовдосконалення шляхом вибору, якому притаманні напруження волі, подолання страху тощо; по-третє, вона являє собою дії, узгоджені з „внутрішнім” голосом, що передбачає відповідальність особистості за їх наслідки перед собою, сім'єю та суспільством (Маслоу).

Аналіз наукових праць мистецької галузі свідчить, що, досліджуючи проблеми художньої освіти, дослідники досить часто використовують поняття «художньо-творча самореалізація». Характерною ознакою художньо-творчої самореалізації, на думку О.Щолокової, є «уміння здійснювати художньо-творчу діяльність з метою спілкування через світ художніх образів». За таких умов творче сприймання творів мистецтва, їх самостійне виконання та художньо-творча інтерпретація набувають катарсичного характеру, стають джерелом щирих переживань і дають насолоду, активізують творчі потенції школярів [6, с. 25].

Опрацювання музикознавчих (Д.Благой, Г.Гільбурд, Г.Гостдінер, Є.Гуренко, М.Давидов, Ст.Кунце) та методичних (О.Алексєєв, Л.Барейнбойм, Г.Коган, Я.Мільштейн, Г.Нейгауз) робіт з фортепіанного виконавства засвідчило, що основою, засобом та визначальною умовою виконавського самореалізації студентів є активна виконавська діяльність. На переконання Н.Мозгальової, в процесі підготовки вчителя музичного мистецтва виконавська діяльність реалізує декілька функцій: інформаційно-пізнавальну – спрямовану на засвоєння студентами музичних знань, активізацію їх мистецько-пізнавального пошуку, формування виконавських інтересів, поглядів, смаків; комунікативну – розраховану на спілкування з музичними творами та організацію креативної взаємодії в інструментальному класі; стимулюючу – спрямовану на активізацію творчої активності, самостійності студентів, прагнення досягати найвищих результатів у виконавському мистецтві.

Виконавська діяльність студентів з КНР в системі музично-педагогічної освіти України передбачає оволодіння студентами необхідними знаннями у галузі музичного мистецтва в єдності з уміннями їх практичного відтворення у виконавській діяльності та досвідом впровадження в педагогічну практику, на основі яких у них формується

професійно-педагогічна спрямованість та ціннісне ставлення до музично-педагогічної професії. Головною особливістю виконавської діяльності в педагогічному вузі є те, що відбувається цілеспрямована педагогічна взаємодія викладача і студента. Вона дозволяє, враховуючи їх індивідуальні особливості та потреби, вирішувати суспільно-необхідні завдання мистецької освіти за рахунок активізації педагогічно зорієнтованої виконавської діяльності, заохочення майбутніх педагогів до самовдосконалення, збагачення художньо-естетичного та виконавського досвіду. З цих позицій виконавську самореалізацію майбутнього вчителя музики визначаємо як свідому діяльність майбутнього вчителя музики, спрямовану на повне виявлення і розвиток власних виконавських можливостей у педагогічному просторі. Успішність виконавської самореалізації вчителя музики залежить від його готовності реалізуватися у виконавській діяльності, та сприятливих соціально-педагогічних умов і передбачає співвіднесення власних цілей з потребами музично-педагогічної практики.

Підсумовуючи сказане зазначимо, що вищерозглянуті принципи фортепіанного навчання можуть стати основою експериментальної методики, яка сприятиме формуванню готовності майбутніх фахівців до виконавської діяльності, формуванню їх особистісно і суспільно значущих світоглядних якостей, підтримці майбутнього вчителя на шляху його індивідуального визначення в світі мистецьких цінностей, а також активізації процесів виконавської самореалізації, саморозвитку та самовдосконалення.

Подальшого наукового пошуку потребують питання інтеграції фортепіанної та теоретико-методичної підготовки студентів з КНР в системі музично-педагогічної освіти України.

Література

1. Коган Л.Н. Художественная культура и художественное воспитание / Л.Н. Каган. – М. : Знание, 1979. – 63 с.
2. Лесовий В.Ю. Організаційно-педагогічні умови адаптації першокурсників до навчання у вищих технічних навчальних закладах : автореф. на здоб. ... канд. пед. наук / В.Ю. Лесовий. – Вінниця, 2014. – 20 с.
3. Мозгальова Н.Г. Теорія та методика інструментально-виконавської підготовки майбутніх учителів музики : автореф. на здоб. ... докт пед. наук / Н.Г. Мозгальова. – Київ, 2012. – 43 с.
4. Маслоу А.Г. Мотивация и личность : [перевод с англ. А.М. Татлыбаева] / Маслоу А.Г. – СПб. : Евразия, 2001. – 478 с.
5. Соціально-педагогічний словник. / За ред. В.В Радуга. – К.: "Екс Об", 2004, – 304 с.
6. Щолокова О.П. Художньо-естетичне виховання школярів засобами художньої культури : навчальний посібник / О.П. Щолокова – К. : УДКУ, 1993. – 80 с.

References

1. Kogan L.N. Khudozhestvennaya kul'tura i khudozhestvennoye vospitaniye / L.N. Kagan. – M. : Znaniye, 1979. – 63 s.
2. Lêsoviy V.YU. Organizatsiyno-pedagogichni umovi adaptatsiji pershokursnikiv do navchannya u vishchikh tekhnichnikh navchal'nikh zakladakh : avtoref. na zdob. ... kand. ped. nauk / V.YU. Lêsoviy. – Vinnitsya, 2014. – 20 s.
3. Mozgal'ova N.G. Teoriya ta metodika instrumental'no-vikonavs'koji pidgotovki maybutnikh uchiteliv muziki : avtoref. na zdob. ... dokt ped. nauk / N.G. Mozgal'ova. – Kijiv, 2012. – 43 s.
4. Maslou A.G. Motivatsiya i lichnost' : [perevod s angl. A.M. Tatlybayeva] / Maslou A.G. – SPb. : Yevraziya, 2001. – 478 s.
5. Sotsial'no-pedagogichniy slovnik. / Za red. V.V Radula. – K.: "Yeks Ob", 2004, – 304 s.
6. Shcholokova O.P. Khudozhn'o-yestetichne vikhovannya shkolyariv zasobami khudozhn'o'ji kul'turi : navchal'niy posibnik / O.P. Shcholokova – K. : UDKU, 1993. – 80 s.

В статье определены и обоснованы принципы преемственности фортепианного обучения студентов из КНР в системе музыкально-педагогического образования Украины, в частности принцип адаптации и принцип исполнительской самореализации. Определены факторы, влияющие на адаптацию первокурсников к условиям фортепианного обучения в вузе. К ним относятся: мотивация учебно-исполнительской деятельности, организация учебного процесса в высшем учебном заведении и самостоятельная работа студентов в классе фортепиано. Обоснованы трудности адаптации первокурсников к обучению в вузе, а именно: необходимость обработки значительного, объема информации за короткие сроки; волнения, связанные с переходным периодом от школьного к взрослой жизни и обучения в другой стране; недостаточный уровень сформированности навыков самостоятельной работы; индивидуальные особенности восприятия и воспроизведения информации каждым студентом. Отмечено, что основой, средством и определяющим условием исполнительского самореализации студентов является активная исполнительская деятельность, которая предусматривает овладение необходимыми знаниями в области музыкального искусства в единстве с умениями их практического воспроизведения и опытом внедрения в педагогическую практику. На основе этих знаний и умений студентов формируется профессионально-педагогическая направленность и ценностное отношение к музыкально-педагогической профессии.

Ключевые слова: *адаптация, исполнительская самореализация, исполнительская деятельность, мотивация, учебный процесс, принципы, студенты, фортепианное обучения.*

In the article the principles of continuity and reasonable teaching piano students from China are already musically-pedagogical education of Ukraine, in particular the principle of adaptation and self-performance principle. The article notes that due to the fact that the activity of performing music teacher in the modern school is not limited to music lessons, but also used in extracurricular activities, the preparation and conduct musical evenings, musical groups working in implementing these principles in training practice is timely and necessary. Analysis of psychopedagogical and methodological literature shows a lack of scientific research, teaching and other materials that can be used to shorten the adaptation of freshmen in schools, as well as to monitor the adaptation process, providing high performance piano training, particularly in higher educational institutions. Scientists emphasize that entering freshmen students to the learning environment of studies university closely linked to the knowledge and acceptance of new social status - a student of the university, with clearly defined goals, objectives and respective responsibilities and requirements. The need to meet newly established goals and objectives of art education leads to the need to replace the old, previously developed training grounds for new, more effective. Among the factors influencing the freshmen adapt to the conditions of piano studies at universities can be noted motivation teaching and performing activities, organization of educational process in higher education and independent work of students in the class of piano. Among the difficulties of adaptation of freshmen to study at university, we note the following: the need to handle large, compared with the period of study at the school, the amount of information in a short time; excitement associated with the transition from school to adult life and study in another country; insufficient formation of independent work; individual characteristics of perception and reproduction of information each student.

With mentioned above closely linked to the principle of performance fulfillment. The article notes that the success of piano student learning depends on selected performing standards (ideals) that are benchmarks to follow. In this connection, it is extremely important is the idea of modern psychologists that inner self-realization of creative potential is done by solving the acute contradiction between ideal and I-I-realnicityu. Working musicological work and teaching of piano performance demonstrated that basis, the means and defining condition of self performing students are performing active work. Performing activities of students from China are already musically-pedagogical education of Ukraine provides mastering the necessary knowledge in the field of music in unity with the skills of their practical play in performing operations and implementation experience in teaching practice, based on which they have formed professional and pedagogical

orientation and value attitude to musical teaching profession. Successful fulfillment of performance music teacher depends on his willingness to be realized in performing activities favorable social and educational conditions and provides correlation of their goals with the needs of musical and pedagogical practices.

Piano teaching principles mentioned above could be the basis of experimental methods which contribute to the formation of future specialists in performing activities; used for the renewal and updating of the content of subjects performing instrumental orientation. Further scientific research requiring the integration of piano and theoretical-methodological training of students from China are already musically-pedagogical education in Ukraine.

Keywords: *adaptation, performing self-realization, performance activities, motivation, learning process, principles, students, teaching piano.*

УДК 378.013+784

Ло Чао

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА ОСНОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРСОНІФІКАЦІЇ

У статті актуалізовано питання підвищення якості вокальної підготовки студентів, майбутніх учителів музики. Для цього обґрунтовано доцільність технології персоніфікації. Розкрито мету такої технології та спрямованість її дієвості на конкретні аспекти цілісного становлення майбутнього вчителя музичного мистецтва, зокрема його вокальної підготовки. До методичного забезпечення включено наукові підходи: культурологічний, психолого-історичний, аксеологічно-комунікативний, диспозиційно-ідентифікаційний, мистецько-персоналізований, герменевтичний. Розроблено та презентовано педагогічні умови, кожна з яких ґрунтується на спеціальних техніках.

Ключові слова: *персоніфікація, персоналізація, технологія персоніфікації, наукові підходи, педагогічні умови, вокальна підготовка, майбутні вчителі музики.*

Одним із наукових здобутків мистецької освіти є обґрунтування та запровадження у підготовку фахівців вищої кваліфікації мистецько-персоналізованого підходу. За визначенням О. Андрейко, його сутність становить сукупність науково-педагогічних уявлень щодо необхідності спонування студентів до фахового самоусвідомлення і творчого самовираження на основі педагогічного забезпечення інтеграції індивідуально-духовної, соціальної та художньо-технологічної складових навчального процесу як основи їх мистецького самотворення [1, с.16]. Між тим, у теоретичних питаннях стосовно пошуку ефективних методик підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва порушуються питання застосування дещо схожого поняття – персоніфікації. Персоніфікація скоріше розглядається як метод, художній прийом, що передбачає процес перевтілення в різних героїв, тварин, природних сил тощо. Але таке ставлення не є вичерпним, оскільки, як справедливо стверджує М. Клевцова, поняття персоніфікації застосовується в різних галузях знань, зокрема у філософії, соціології, психології, менеджменті тощо [7]. Дослідниця пояснює це тим, що феномен персоніфікація є актуальним у двох аспектах: в аспекті суб'єктності особи, а також в аспекті проблеми свободи як умови виявлення її суб'єктної сутності [7].

У концепції М. Ілакавічус персоналізація та персоніфікація представлені у якості принципів освоєння виховного потенціалу ідеалів культури [5]. Таке бачення пояснюється тим, що персоніфікація є одним із засобів засвоєння традицій, оскільки останні неможна «передати» чи «отримати» [Там саме].

Зазначене спонукало до розгляду персоніфікації у якості технології, оскільки її інваріантність дозволяє гнучко впливати на процес становлення та творчого зростання особистості в декількох напрямках. У якості технології, персоніфікація застосовується з метою професійно-особистісного розвитку студентів у різних фахових напрямках. У нашому